

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16044

Tarih : 26.01.2026

10/3678

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Ocak'ta Halep'e dönük, Suriye Geçiş Hükümeti tarafından başlatılan saldırıların ardından Mardin başta olmak üzere birçok kentte gelişen barışçıl ve demokratik protestoların, kolluk ve yargının tam mutabakatıyla engellendiğine dair sayısız örnek söz konusudur. Sınırsız bir yetki bahşedilen kolluk, demokratik tepkisini dile getiren, çocukların da arasında olduğu, yurttaşlara dönük işkenceye varan fiziksel saldırılar gerçekleştirmekte; gazetecileri gözaltına alarak basın özgürlüğünü; avukatlara hakaret ederek, engelleyerek savunma hakkını; hekimleri tehdit ederek de tedaviye erişim hakkını askıya almaktadır. En temel hak arayışını dahi kriminalize eden yerleşik güvenlikçi paradigmadan bağımsız okunamayacak olan bu uygulamaların tüm yönleriyle araştırılması, işkence ve kötü muamele faillerinin ve bu yönlü talimat veren idarecilerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'nci, İçtüzüğü'nün 104'ncü ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Kamuran TANHAN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

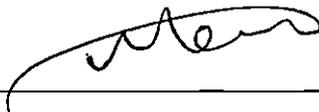
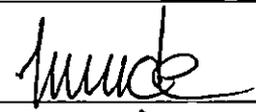
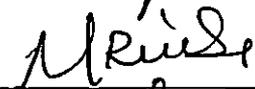
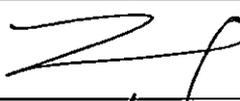
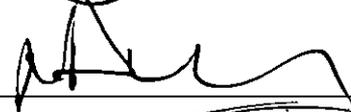
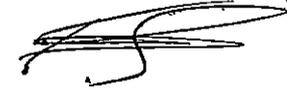
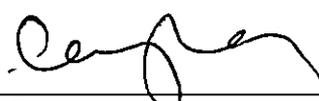
6 Ocak'ta Halep'te Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı Şêxmeqsûd ve Eşrefiye mahallelerine dönük Suriye Geçiş Hükümetine bağlı birimler tarafından başlatılan saldırılar, daha sonra bölgenin birçok kentine sıçramış ve Kürt halkına dönük adeta bir soykırım girişimi niteliğine kavuşmuştur. Belli bir bölgeyi, ülkeyi veyahut da bir halkı ilgilendirmenin ötesinde bir bütünen insanlığı alakadar eden bu saldırılara karşı Türkiye'nin dört bir yanında yurttaşlar ve halklar da demokratik tepkilerini dile getirmiştir, getirmektedir. Ancak, Türkiye'de uzun yıllardır devam eden ve her geçen gün kuvvetlendirilen güvenlikçi politikalar neticesinde, yurttaşların en temel hakkı olan barışçıl ve demokratik protesto hakkını kullanmaları kolluk ve yargının tam mutabakatıyla bir kez daha kriminalize edilmiştir. Bu kapsamda Diyarbakır, İstanbul, Mardin, Mersin, Şırnak, Van başta olmak üzere birçok kentte yurttaşlara polisler "yasal müdahale" adı altında saldırmış, birçok kişi işkenceye maruz bırakılmış ve onlarca eve sabah saatlerinde baskınlar düzenlenerek yüzlerce kişi gözaltına alınmıştır.

Mezkûr ihlallerin en yoğun yaşandığı kentlerin başında, Kuzey Doğu Suriye'ye sınırı da bulunan Mardin gelmektedir. Nusaybin ve Kızıltepe ilçelerinde barışçıl protesto yürüyüşleri, kolluk güçlerinin "orantısız" ve hukuka aykırı "müdahalelerine" sahne olmuş, Anayasanın 34'üncü maddesiyle güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, fiili yasaklar, sert "müdahaleler" ve sonrasında gerçekleştirilen gözaltı ve tutuklamalar yoluyla sistematik biçimde engellenmiştir. Söz konusu protestolara katılan çok sayıda yurttaşın evine sabaha karşı gerçekleştirilen baskınlarla yüzlerce kişi gözaltına alınmış; bu baskınlar sırasında konut dokunulmazlığı ihlal edilmiş, evler dağıtılmış, evlerde bulunanlara işkenceye varan fiziksel şiddet uygulanmıştır.

Özellikle Nusaybin-Qamişlo sınır hattındaki protestolar sırasında gerçekleştirilen gözaltılarda işkence ve kötü muamele yasağının açık biçimde ihlal edildiğine dair görüntüler, tanıklıklar ve insan hakları örgütlerinin raporları bulunmaktadır. Gözaltına alınan kişilerin ağır şekilde darp edildiği, saatlerce ters kelepçeli şekilde bekletildiği, soğukta ve aşağılayıcı muameleye maruz bırakıldığı; tıbbi müdahaleye erişimlerinin engellendiği veya tedavileri tamamlanmadan, hayati riskleri devam etmesine rağmen, zorla taburcu edilerek adli mercilere sevk edildiği; D.K. örneğinde görüldüğü üzere tutuklandıkları, işkencenin münferit değil, sistematik bir uygulama halini aldığını net şekilde göstermektedir.

Bu süreçte çocukların da doğrudan kolluk şiddetine maruz kaldığı, Kızıltepe’de 13 yaşındaki bir çocuğun polis tarafından yere fırlatıldığı görüntüler bunun net örneğidir, darp raporu almalarının engellendiği, ailelerin ve avukatların baskı ve tehditle karşılaştığı da hem tarafımızca tespit edilmiş hem de insan hakları kurumlarının raporlarına/açıklamalarına yansımıştır. Öte yandan, protestolar sırasında ve sonrasında görev yapan gazetecilerin gözaltına alınması, fiili şiddete maruz bırakılması ve haber yapmalarının engellenmesi; basın özgürlüğüne yönelik ağır bir müdahale niteliği taşımaktadır. Aynı şekilde, işkence iddialarının belgelenmesi sürecinde görevlerini yerine getiren avukatlara yönelik tehdit, hakaret ve cinsiyetçi söylemlerle savunma hakkının baskı altına alınması, polislerin işkenceye uğrayan mağdurların muayeneleri sırasında muayene odasında bulunarak hekimlerin raporlarını dahi yönlendirmeleri, hukuk devleti ilkesinin alenen askıya alındığını, kolluğa “sınırsız bir yetki” alanı tanındığını göstermektedir. Tüm bu uygulamaların Mardin başta olmak üzere birçok kentte Kuzey Doğu Suriye’ye yönelik saldırılara karşı gelişen ve büyüyen tepkiyi sönümlendirmek yönlü yürütme erkinin politik saikleriyle gerçekleştirildiği ise hakikat niteliğindedir.

Tüm bu gerekçelerle Mardin’de ve daha birçok kentteki Ocak 2026 Rojava protestolarında gerçekleşen kötü muamele, işkence ve insan hakkı ihlallerinin tüm boyutlarıyla araştırılması için Meclis Araştırması açılması, işkence, kötü muamele ve cezasızlık döngüsünün kırılması bakımından hayati önemdedir ve de zorunludur.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9			
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	